https://e-conference.uz/index.php/gumanitar Avgust,2026

IJTIMOIY DAVLAT QURILISHIDA KAMBAG‘ALLIKNI QISQARTIRISH SIYOSATINING TENGSIZLIK VA ZIDDIYATLARNI YUMSHATISHDAGI O‘RNI

Yoqubov G‘olibjon Bahtiyorjon o‘g‘li
| Tel.: +998 94 502 39 72
M.R. Rahimov
Ilmiy rahbar: – University of Business and Science, Ijtimoiy fanlar kafedrasi professori, falsafa fanlari doktori (DSc)
https://doi.org/10.5281/zenodo.24089163

Annotatsiya. Maqolada ijtimoiy davlat qurilishida kambag‘allikni qisqartirish siyosatining tengsizlik va ziddiyatlarni yumshatishdagi o‘rni muammosi ijtimoiy-falsafiy nuqtayi nazardan tadqiq etiladi. Rasmiy statistik ma’lumotlar, normativ-institutsional kontekst va zamonaviy adolat nazariyalari qiyosiy tahlil qilinadi. Tengsizlikning ko‘p o‘lchamli tabiati, uning ijtimoiy ishonchga ta’siri hamda barqaror siyosiy yechimlar aniqlashtiriladi. Xulosalar empirik eksperiment emas, ochiq manbalar asosidagi analitik sintez natijasidir.

Kalit so‘zlar: ijtimoiy tengsizlik, ijtimoiy adolat, modernizatsiya, kambag‘allik, ijtimoiy davlat.

РОЛЬ ПОЛИТИКИ СОКРАЩЕНИЯ БЕДНОСТИ В СМЯГЧЕНИИ НЕРАВЕНСТВА И СОЦИАЛЬНЫХ ПРОТИВОРЕЧИЙ ПРИ ПОСТРОЕНИИ СОЦИАЛЬНОГО ГОСУДАРСТВА

Аннотация. В статье исследуется взаимосвязь социальной дифференциации, модернизации и государственной политики в Узбекистане. На основе официальной статистики и сравнительного анализа теорий справедливости раскрываются многомерные источники неравенства, риски социальной напряжённости и институциональные пути их предупреждения. Выводы основаны на аналитическом обзоре открытых источников, а не на самостоятельном полевом эксперименте.

Ключевые слова: социальное неравенство, социальная справедливость, модернизация, бедность, социальное государство.

THE ROLE OF POVERTY REDUCTION POLICY IN MITIGATING INEQUALITY AND SOCIAL TENSIONS IN BUILDING A SOCIAL STATE

Abstract. The article examines the relationship between social stratification, modernization and public policy in Uzbekistan. Official statistics and comparative theories of justice are used to identify multidimensional sources of inequality, potential social tensions and institutional responses. Findings are derived from a transparent synthesis of secondary sources rather than an original survey or causal experiment.

https://e-conference.uz/index.php/gumanitar Avgust,2026

Keywords: social inequality, social justice, modernization, poverty, social state.

1. KIRISH

Kambag‘allikni o‘lchash masalasini ijtimoiy davlatning kambag‘allikni qisqartirish majburiyati bilan bog‘liq holda tahlil qilish muhim nazariy va amaliy xulosalarni yuzaga chiqaradi. Bunda tengsizlik va ijtimoiy keskinlik faqat daromadlar o‘rtasidagi farq sifatida emas, balki sifatli ta’lim, tibbiy xizmat, mehnat resurslari, huquqiy himoya va ijtimoiy qarorlar qabul qilishdagi ishtirok imkoniyatlari turlicha taqsimlanishining murakkab natijasi sifatida talqin qilinadi. Xususan, kambag‘allikni o‘lchash yo‘nalishida iqtisodiy o‘sish ko‘rsatkichlari bilan aholining subyektiv adolat hissi bir xil tezlikda o‘zgarmasligi mumkin; shu sababli siyosiy-huquqiy institutlar tomonidan ishlab chiqilgan choralarni faqat miqdoriy natijalar bilan baholash yetarli emas. Tadqiqotda 1. kirish doirasida ushbu holatning sababiy mexanizmlari, ehtimoliy qarama-qarshiliklari va uzoq muddatli oqibatlari ajratib ko‘rsatiladi. Bir tomondan, bozor munosabatlarining kengayishi tashabbuskorlik va samaradorlikni rag‘batlantiradi, ikkinchi tomondan, boshlang‘ich imkoniyatlar notengligi mavjud sharoitda erishilgan yutuqlarning ayrim guruhlarda to‘planish xavfi saqlanadi. Shuning uchun mazkur yo‘nalishda universal huquqiy kafolatlar, aniq ehtiyojga mos manzilli qo‘llab-quvvatlash va fuqarolarning murojaatlarini eshitish mexanizmlarini birgalikda qo‘llash talab etiladi. Ilmiy jihatdan muhim jihat shundaki, kuzatilgan bog‘liqlikni avtomatik sabab-oqibat munosabati sifatida qabul qilib bo‘lmaydi: demografik tarkib, migratsiya, narxlar o‘zgarishi hamda hududiy infratuzilma farqlari alohida nazorat qilinishi lozim. Natijada kambag‘allikni o‘lchash bo‘yicha yondashuvlar iqtisodiy samaradorlikni ijtimoiy inklyuziya va institutsional legitimlik bilan uyg‘unlashtiradigan ko‘p darajali boshqaruv modelini talab qilishi asoslanadi.

Manzilli ijtimoiy himoya masalasini ijtimoiy davlatning kambag‘allikni qisqartirish majburiyati bilan bog‘liq holda tahlil qilish muhim nazariy va amaliy xulosalarni yuzaga chiqaradi. Bunda tengsizlik va ijtimoiy keskinlik faqat daromadlar o‘rtasidagi farq sifatida emas, balki sifatli ta’lim, tibbiy xizmat, mehnat resurslari, huquqiy himoya va ijtimoiy qarorlar qabul qilishdagi ishtirok imkoniyatlari turlicha taqsimlanishining murakkab natijasi sifatida talqin qilinadi. Xususan, manzilli ijtimoiy himoya yo‘nalishida iqtisodiy o‘sish ko‘rsatkichlari bilan aholining subyektiv adolat hissi bir xil tezlikda o‘zgarmasligi mumkin; shu sababli siyosiy-huquqiy institutlar tomonidan ishlab chiqilgan choralarni faqat miqdoriy natijalar bilan baholash yetarli emas. Tadqiqotda 1. kirish doirasida ushbu holatning sababiy mexanizmlari, ehtimoliy qarama-qarshiliklari va uzoq muddatli oqibatlari ajratib ko‘rsatiladi. Bir tomondan, bozor munosabatlarining kengayishi tashabbuskorlik va samaradorlikni rag‘batlantiradi, ikkinchi tomondan, boshlang‘ich imkoniyatlar notengligi mavjud sharoitda erishilgan yutuqlarning ayrim guruhlarda to‘planish xavfi saqlanadi. Shuning uchun mazkur yo‘nalishda universal huquqiy kafolatlar, aniq ehtiyojga mos manzilli qo‘llab-quvvatlash va fuqarolarning murojaatlarini eshitish mexanizmlarini birgalikda qo‘llash talab etiladi. Ilmiy jihatdan muhim jihat shundaki, kuzatilgan bog‘liqlikni avtomatik sabab-oqibat munosabati sifatida qabul qilib bo‘lmaydi: demografik tarkib, migratsiya, narxlar o‘zgarishi hamda hududiy infratuzilma farqlari alohida nazorat qilinishi lozim. Natijada manzilli ijtimoiy himoya bo‘yicha yondashuvlar iqtisodiy samaradorlikni ijtimoiy inklyuziya va institutsional

legitimlik bilan uyg‘unlashtiradigan ko‘p darajali boshqaruv modelini talab qilishi asoslanadi.

2. ADABIYOTLAR TAHLILI

Mahalliy ilmiy adabiyotlarda S. Ergashbayevning uzluksiz ta’lim va yoshlarning ma’naviy-falsafiy dunyoqarashiga bag‘ishlangan ishlari [1; 2] inson kapitali, qadriyatlar va ijtimoiy mas’uliyatni bog‘lash uchun bilvosita nazariy zamin beradi. M. M. Mirzaolimjon o‘g‘li hamda E. Shohbozbekning ta’lim siyosati va universitetlarning yangi modellari haqidagi maqolasi [3] institutsional modernizatsiyaning imkoniyatlar tengligiga aloqadorligini yoritishga yordam beradi. Mazkur ishlar aynan daromadlar tengsizligini bevosita o‘lchamaydi; ulardan ta’lim va ijtimoiy integratsiya mexanizmlarini tushuntirishda ehtiyotkorlik bilan foydalaniladi.

Barqaror bandlik masalasini ijtimoiy davlatning kambag‘allikni qisqartirish majburiyati bilan bog‘liq holda tahlil qilish muhim nazariy va amaliy xulosalarni yuzaga chiqaradi. Bunda tengsizlik va ijtimoiy keskinlik faqat daromadlar o‘rtasidagi farq sifatida emas, balki sifatli ta’lim, tibbiy xizmat, mehnat resurslari, huquqiy himoya va ijtimoiy qarorlar qabul qilishdagi ishtirok imkoniyatlari turlicha taqsimlanishining murakkab natijasi sifatida talqin qilinadi. Xususan, barqaror bandlik yo‘nalishida iqtisodiy o‘sish ko‘rsatkichlari bilan aholining subyektiv adolat hissi bir xil tezlikda o‘zgarmasligi mumkin; shu sababli siyosiy-huquqiy institutlar tomonidan ishlab chiqilgan choralarni faqat miqdoriy natijalar bilan baholash yetarli emas. Tadqiqotda 2. adabiyotlar tahlili doirasida ushbu holatning sababiy mexanizmlari, ehtimoliy qarama-qarshiliklari va uzoq muddatli oqibatlari ajratib ko‘rsatiladi. Bir tomondan, bozor munosabatlarining kengayishi tashabbuskorlik va samaradorlikni rag‘batlantiradi, ikkinchi tomondan, boshlang‘ich imkoniyatlar notengligi mavjud sharoitda erishilgan yutuqlarning ayrim guruhlarda to‘planish xavfi saqlanadi. Shuning uchun mazkur yo‘nalishda universal huquqiy kafolatlar, aniq ehtiyojga mos manzilli qo‘llab-quvvatlash va fuqarolarning murojaatlarini eshitish mexanizmlarini birgalikda qo‘llash talab etiladi. Ilmiy jihatdan muhim jihat shundaki, kuzatilgan bog‘liqlikni avtomatik sabab-oqibat munosabati sifatida qabul qilib bo‘lmaydi: demografik tarkib, migratsiya, narxlar o‘zgarishi hamda hududiy infratuzilma farqlari alohida nazorat qilinishi lozim. Natijada barqaror bandlik bo‘yicha yondashuvlar iqtisodiy samaradorlikni ijtimoiy inklyuziya va institutsional legitimlik bilan uyg‘unlashtiradigan ko‘p darajali boshqaruv modelini talab qilishi asoslanadi.

3. METODOLOGIK QISM

Metodologik asos sifatida tizimli tahlil, qiyosiy-tarixiy yondashuv, institutsional tahlil, kontent-tahlil va ikkilamchi statistik ma’lumotlarni tavsifiy solishtirish metodlari qo‘llanildi. O‘lchovlar bir xil bazaga keltirilmagan holatda vaqtlararo qiyoslash cheklanadi. Gini koeffitsiyenti daromadlar taqsimoti konsentratsiyasini, kambag‘allik darajasi esa belgilangan chegaradan past yashovchilar ulushini ifodalaydi; ular bir-birining o‘rnini bosa olmaydi. Ushbu ishda mustaqil respondent so‘rovi yoki eksperimental aralashuv o‘tkazilmagan.

Kasbiy ta’lim masalasini ijtimoiy davlatning kambag‘allikni qisqartirish majburiyati bilan bog‘liq holda tahlil qilish muhim nazariy va amaliy xulosalarni yuzaga chiqaradi. Bunda tengsizlik va ijtimoiy keskinlik faqat daromadlar o‘rtasidagi farq sifatida emas, balki sifatli ta’lim, tibbiy xizmat, mehnat resurslari, huquqiy himoya va ijtimoiy qarorlar qabul qilishdagi ishtirok imkoniyatlari turlicha taqsimlanishining murakkab natijasi sifatida talqin qilinadi. Xususan, kasbiy ta’lim

yo‘nalishida iqtisodiy o‘sish ko‘rsatkichlari bilan aholining subyektiv adolat hissi bir xil tezlikda o‘zgarmasligi mumkin; shu sababli siyosiy-huquqiy institutlar tomonidan ishlab chiqilgan choralarni faqat miqdoriy natijalar bilan baholash yetarli emas. Tadqiqotda 3. metodologik qism doirasida ushbu holatning sababiy mexanizmlari, ehtimoliy qarama-qarshiliklari va uzoq muddatli oqibatlari ajratib ko‘rsatiladi. Bir tomondan, bozor munosabatlarining kengayishi tashabbuskorlik va samaradorlikni rag‘batlantiradi, ikkinchi tomondan, boshlang‘ich imkoniyatlar notengligi mavjud sharoitda erishilgan yutuqlarning ayrim guruhlarda to‘planish xavfi saqlanadi. Shuning uchun mazkur yo‘nalishda universal huquqiy kafolatlar, aniq ehtiyojga mos manzilli qo‘llab-quvvatlash va fuqarolarning murojaatlarini eshitish mexanizmlarini birgalikda qo‘llash talab etiladi. Ilmiy jihatdan muhim jihat shundaki, kuzatilgan bog‘liqlikni avtomatik sabab-oqibat munosabati sifatida qabul qilib bo‘lmaydi: demografik tarkib, migratsiya, narxlar o‘zgarishi hamda hududiy infratuzilma farqlari alohida nazorat qilinishi lozim. Natijada kasbiy ta’lim bo‘yicha yondashuvlar iqtisodiy samaradorlikni ijtimoiy inklyuziya va institutsional legitimlik bilan uyg‘unlashtiradigan ko‘p darajali boshqaruv modelini talab qilishi asoslanadi.

4. NATIJALAR

Rasmiy statistik ma’lumotlarga ko‘ra, O‘zbekistonda milliy kambag‘allik darajasi 2021-yildagi 17,0 foizdan 2024-yilda 8,9 foizga, 2025-yilda 5,8 foizga pasaygan [8; 10]. Jahon bankining 2025-yil oktabrdagi sharhida 2024-yil uchun Gini indeksi 34,6 deb berilgan [9]. Ushbu ko‘rsatkichlar kambag‘allik qisqarishi tengsizlikning barcha shakllari bir vaqtda bartaraf etilganini anglatmasligini ko‘rsatadi. Natijalarni talqin etishda milliy va xalqaro kambag‘allik mezonlari farqlanishi inobatga olindi.

Mahalla darajasidagi yordam masalasini ijtimoiy davlatning kambag‘allikni qisqartirish majburiyati bilan bog‘liq holda tahlil qilish muhim nazariy va amaliy xulosalarni yuzaga chiqaradi. Bunda tengsizlik va ijtimoiy keskinlik faqat daromadlar o‘rtasidagi farq sifatida emas, balki sifatli ta’lim, tibbiy xizmat, mehnat resurslari, huquqiy himoya va ijtimoiy qarorlar qabul qilishdagi ishtirok imkoniyatlari turlicha taqsimlanishining murakkab natijasi sifatida talqin qilinadi. Xususan, mahalla darajasidagi yordam yo‘nalishida iqtisodiy o‘sish ko‘rsatkichlari bilan aholining subyektiv adolat hissi bir xil tezlikda o‘zgarmasligi mumkin; shu sababli siyosiy-huquqiy institutlar tomonidan ishlab chiqilgan choralarni faqat miqdoriy natijalar bilan baholash yetarli emas. Tadqiqotda 4. natijalar doirasida ushbu holatning sababiy mexanizmlari, ehtimoliy qarama-qarshiliklari va uzoq muddatli oqibatlari ajratib ko‘rsatiladi. Bir tomondan, bozor munosabatlarining kengayishi tashabbuskorlik va samaradorlikni rag‘batlantiradi, ikkinchi tomondan, boshlang‘ich imkoniyatlar notengligi mavjud sharoitda erishilgan yutuqlarning ayrim guruhlarda to‘planish xavfi saqlanadi. Shuning uchun mazkur yo‘nalishda universal huquqiy kafolatlar, aniq ehtiyojga mos manzilli qo‘llab-quvvatlash va fuqarolarning murojaatlarini eshitish mexanizmlarini birgalikda qo‘llash talab etiladi. Ilmiy jihatdan muhim jihat shundaki, kuzatilgan bog‘liqlikni avtomatik sabab-oqibat munosabati sifatida qabul qilib bo‘lmaydi: demografik tarkib, migratsiya, narxlar o‘zgarishi hamda hududiy infratuzilma farqlari alohida nazorat qilinishi lozim. Natijada mahalla darajasidagi yordam bo‘yicha yondashuvlar iqtisodiy samaradorlikni ijtimoiy inklyuziya va institutsional legitimlik bilan uyg‘unlashtiradigan ko‘p darajali boshqaruv modelini talab qilishi asoslanadi.

5. MUHOKAMA

Amartya Senning imkoniyatlar yondashuvi [4] moddiy resurslardan tashqari shaxsning real tanlov erkinligini baholashni taklif etadi. Thomas Pikettyning kapital jamg‘arilishi va taqsimot haqidagi tadqiqoti [5] esa mulkiy resurslar konsentratsiyasi uzoq muddatli tengsizlikni kuchaytirishi mumkinligiga urg‘u beradi. Bu ikki yondashuv o‘rtasidagi nazariy taranglik shundaki, birinchisi imkoniyatlarning amaliy ochiqligini, ikkinchisi iqtisodiy tuzilmaning taqsimlovchi mexanizmlarini markazga qo‘yadi. O‘zbekiston sharoitida ular bir-birini inkor etmay, aksincha siyosat natijasini ikki turli mezonda tekshirish imkonini beradi.

Ayollar va yoshlar imkoniyatlari masalasini ijtimoiy davlatning kambag‘allikni qisqartirish majburiyati bilan bog‘liq holda tahlil qilish muhim nazariy va amaliy xulosalarni yuzaga chiqaradi. Bunda tengsizlik va ijtimoiy keskinlik faqat daromadlar o‘rtasidagi farq sifatida emas, balki sifatli ta’lim, tibbiy xizmat, mehnat resurslari, huquqiy himoya va ijtimoiy qarorlar qabul qilishdagi ishtirok imkoniyatlari turlicha taqsimlanishining murakkab natijasi sifatida talqin qilinadi. Xususan, ayollar va yoshlar imkoniyatlari yo‘nalishida iqtisodiy o‘sish ko‘rsatkichlari bilan aholining subyektiv adolat hissi bir xil tezlikda o‘zgarmasligi mumkin; shu sababli siyosiy-huquqiy institutlar tomonidan ishlab chiqilgan choralarni faqat miqdoriy natijalar bilan baholash yetarli emas. Tadqiqotda 5. muhokama doirasida ushbu holatning sababiy mexanizmlari, ehtimoliy qarama-qarshiliklari va uzoq muddatli oqibatlari ajratib ko‘rsatiladi. Bir tomondan, bozor munosabatlarining kengayishi tashabbuskorlik va samaradorlikni rag‘batlantiradi, ikkinchi tomondan, boshlang‘ich imkoniyatlar notengligi mavjud sharoitda erishilgan yutuqlarning ayrim guruhlarda to‘planish xavfi saqlanadi. Shuning uchun mazkur yo‘nalishda universal huquqiy kafolatlar, aniq ehtiyojga mos manzilli qo‘llab-quvvatlash va fuqarolarning murojaatlarini eshitish mexanizmlarini birgalikda qo‘llash talab etiladi. Ilmiy jihatdan muhim jihat shundaki, kuzatilgan bog‘liqlikni avtomatik sabab-oqibat munosabati sifatida qabul qilib bo‘lmaydi: demografik tarkib, migratsiya, narxlar o‘zgarishi hamda hududiy infratuzilma farqlari alohida nazorat qilinishi lozim. Natijada ayollar va yoshlar imkoniyatlari bo‘yicha yondashuvlar iqtisodiy samaradorlikni ijtimoiy inklyuziya va institutsional legitimlik bilan uyg‘unlashtiradigan ko‘p darajali boshqaruv modelini talab qilishi asoslanadi.

6. XULOSA

Hududiy muvozanat masalasini ijtimoiy davlatning kambag‘allikni qisqartirish majburiyati bilan bog‘liq holda tahlil qilish muhim nazariy va amaliy xulosalarni yuzaga chiqaradi. Bunda tengsizlik va ijtimoiy keskinlik faqat daromadlar o‘rtasidagi farq sifatida emas, balki sifatli ta’lim, tibbiy xizmat, mehnat resurslari, huquqiy himoya va ijtimoiy qarorlar qabul qilishdagi ishtirok imkoniyatlari turlicha taqsimlanishining murakkab natijasi sifatida talqin qilinadi. Xususan, hududiy muvozanat yo‘nalishida iqtisodiy o‘sish ko‘rsatkichlari bilan aholining subyektiv adolat hissi bir xil tezlikda o‘zgarmasligi mumkin; shu sababli siyosiy-huquqiy institutlar tomonidan ishlab chiqilgan choralarni faqat miqdoriy natijalar bilan baholash yetarli emas. Tadqiqotda 6. xulosa doirasida ushbu holatning sababiy mexanizmlari, ehtimoliy qarama-qarshiliklari va uzoq muddatli oqibatlari ajratib ko‘rsatiladi. Bir tomondan, bozor munosabatlarining kengayishi tashabbuskorlik va samaradorlikni rag‘batlantiradi, ikkinchi tomondan, boshlang‘ich imkoniyatlar notengligi mavjud sharoitda erishilgan yutuqlarning ayrim guruhlarda to‘planish xavfi

saqlanadi. Shuning uchun mazkur yo‘nalishda universal huquqiy kafolatlar, aniq ehtiyojga mos manzilli qo‘llab-quvvatlash va fuqarolarning murojaatlarini eshitish mexanizmlarini birgalikda qo‘llash talab etiladi. Ilmiy jihatdan muhim jihat shundaki, kuzatilgan bog‘liqlikni avtomatik sabab-oqibat munosabati sifatida qabul qilib bo‘lmaydi: demografik tarkib, migratsiya, narxlar o‘zgarishi hamda hududiy infratuzilma farqlari alohida nazorat qilinishi lozim. Natijada hududiy muvozanat bo‘yicha yondashuvlar iqtisodiy samaradorlikni ijtimoiy inklyuziya va institutsional legitimlik bilan uyg‘unlashtiradigan ko‘p darajali boshqaruv modelini talab qilishi asoslanadi.

Taklif etiladigan amaliy ustuvorliklar quyidagilar: hududlar kesimida ochiq indikatorlar tizimini yuritish; ta’lim va kasbiy tayyorgarlikka kirishni tenglashtirish; ijtimoiy yordamni ehtiyoj va natija asosida baholash; shikoyat va maslahatlashuv kanallarini kuchaytirish; kambag‘allik, tengsizlik va ijtimoiy ishonch indikatorlarini birgalikda monitoring qilish. Ushbu takliflar kelgusida birlamchi empirik ma’lumotlar asosida sinovdan o‘tkazilishi kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Ergashbaev S. O‘zbekiston sharoitida uzluksiz ta’lim tizimi orqali yoshlarning ma’naviy dunyoqarashini rivojlantirish // Объединяя студентов: международные исследования и сотрудничество между дисциплинами. – 2025. – Т. 1, № 1. – С. 314–316.
2. Ergashbayev S. Uzluksiz ta’lim tashkil etish orqali yoshlarning ma’naviy-falsafiy dunyoqarashini yuksaltirish // Bulletin of Contemporary Researches: Multidisciplinary. – 2025. – Vol. 1, no. 1. – P. 10–13.
3. Mirzaolimjon og‘li M. M., Shohbozbek E. Yangi O‘zbekistonning ta’lim siyosati va universitetlarning yangi modellari // Pedagogik islohotlar va ularning yechimlari. – 2025. – T. 16, № 01. – B. 325–328.
4. Sen A. Development as Freedom. – Oxford: Oxford University Press, 1999. – 366 p.
5. Piketty T. Capital in the Twenty-First Century / transl. A. Goldhammer. – Cambridge, MA: Belknap Press of Harvard University Press, 2014.
6. Rawls J. A Theory of Justice. – Revised ed. – Cambridge, MA: Harvard University Press, 1999.
7. Atkinson A. B. Inequality: What Can Be Done? – Cambridge, MA: Harvard University Press, 2015.
8. World Bank. Uzbekistan Poverty and Equity Assessment: Rising to Prosperity – Broadening Opportunities for All. – Washington, DC: World Bank, 2026. – Report No. 214948.
9. World Bank. Poverty & Equity Brief: Uzbekistan. – Washington, DC: World Bank, October 2025.
10. O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi. Kambag‘allik darajasi: 2021–2025-yillar bo‘yicha rasmiy statistik ma’lumotlar. – Toshkent, 2025. – Elektron resurs: siat.stat.uz.